

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum ingekomen vragen : 14 oktober 2022
Datum GS-besluit : 15 november 2022

Kenmerk: 1925621/1925624

Vragen nr. 107

Vragen van **mw. A.T.B. de Vries** en **dhr. A.J.M. Muurlink** (PvdA) over Inzet van het provinciaal bezit voor de energietransitie.

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 14 oktober 2022 door de leden van Provinciale Staten, **mw. A.T.B. de Vries** en **dhr. A.J.M. Muurlink** (PvdA), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

INLEIDING VRAGEN

In 2030 wil de provinciale organisatie Noord-Holland klimaatneutraal zijn.¹ Daarom verduurzaamt de provincie haar eigen bezit, zoals blijkt uit het inkoopbeleid 2021-2024 en uit de 23 factsheets² die tonen welke acties de provincie onderneemt om haar bezit klimaatneutraal te maken.

De PvdA vindt het belangrijk dat de provincie z.s.m. klimaatneutraal is en wil kunnen beoordelen of met de gezette stappen het beoogde doel wordt gehaald, of méér mogelijk is.

Wij willen het College daarom het volgende vragen:

INLEIDING ANTWOORDEN

In de beantwoording van de vragen hebben wij klimaatneutraal opgevat als netto geen energieverbruik.

VRAGEN INCLUSIEF BEANTWOORDING GEDEPUTEERDE STATEN

Vraag 1:

Kunt u een overzicht van de stand van zaken van de lopende activiteiten om de provinciale organisatie budgetneutraal te krijgen aan PS sturen?

Antwoord 1:

De provincie heeft de verduurzaming van het eigen bezit onderverdeeld in drie categorieën:

¹ https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Klimaat_Energie/Documenten/Actieprogramma_Klimaat.pdf

² <https://www.noord-holland.nl/dsresource?objectid=c18bbb9d-f2a8-4403-8360-8076a0c7edf6&type=PDF>

gebouwen, wagenpark en infrastructuur. Voor elk van deze categorieën zijn routekaarten opgesteld. De routekaarten zijn er op gericht om uiterlijk in 2030 energieneutraal te zijn. De activiteiten die we hiervoor ondernemen verlopen conform de planning. Bij vraag 3 wordt nader overzicht gegeven van de stand van zaken van deze lopende activiteiten om het provinciaal bezit energieneutraal te krijgen.

Vraag 2:

Kunt u aangeven in hoeverre deze activiteiten bijdragen aan het bereiken van het doel om als provinciale organisatie klimaatneutraal te zijn in 2030?

Antwoord 2:

De routekaarten zijn er op gericht om uiterlijk in 2030 energieneutraal te zijn. Door de routekaarten uit te voeren wordt het provinciaal bezit energieneutraal. Hierbij wordt het energiegebruik door de opdrachtnemers buiten beschouwing gelaten. Wel worden samenwerkingspartners en andere partijen in de aanbestedingen gestimuleerd om zo klimaatneutraal en circulair mogelijk te werken (Inkoopbeleid 2021-2024). Daarnaast zorgen we met subsidies ervoor dat bedrijven in Noord-Holland duurzamer worden en dat gemeente duurzame maatregelen treffen in hun infrastructuur.

Vraag 3:

Kunt u een inventarisatie sturen aan PS van al het provinciale bezit en per onderdeel aangeven of en zo ja op welke wijze een bijdrage kan worden geleverd aan het beoogde doel om de provinciale organisatie klimaatneutraal te laten zijn en eventuele **beperkingen** per bezitsonderdeel?

Antwoord 3:

Hieronder vindt u een overzicht van de verschillende onderdelen waaruit het provinciale wagenpark, de gebouwen en de infrastructuur bestaan en wanneer de verwachting is dat deze onderdelen energieneutraal zullen zijn.

Voor het realiseren van een energieneutraal wagenpark is onderstaande routekaart opgesteld. Leasevoertuigen worden vervangen door een duurzaam model op het moment dat het leasecontract afloopt. Onder het wagenpark vallen alle auto's die ingezet worden door de provincie, bijvoorbeeld de inspectieauto's, poolauto's en auto's van GS-leden. Op basis van de huidige contracten zal het volledige wagenpark (42 voertuigen) in 2027 energieneutraal zijn. Hierbij zal het wagenpark rijden op groene stroom, wat opgewekt is op het provinciaal areaal. Omdat er in de huidige markt leveringsproblemen zijn in verband met o.a. chiptekorten is niet met 100% zekerheid te zeggen dat alle voertuigen ook op tijd geleverd kunnen worden, maar we hebben ruim (zelfs een aantal jaar) voor de streefdatum van 2030 een energieneutraal wagenpark.

Routekaart naar emissieloos gehele wagenpark PNH						
	Elektrisch/waterstof	Aardgas	Hybride	Diesel	Emissie loos %	Totaal aantal voertuigen
2019	2	9	0	31	5%	42
2020	3	9	0	31	7%	43
2021	15	2	3	23	35%	43

2022	17	0	3	24	40%	43
2023	16	0	3	23	38%	42
2024	40	0	0	2	95%	42
2025	40	0	0	2	95%	42
2026	40	0	0	2	95%	42
2027	42	0	0	0	100%	42
2028	42	0	0	0	100%	42
2029	42	0	0	0	100%	42
2030	42	0	0	0	100%	42
Routekaart naar emissie-loos gehele wagenpark PNH						

De provincie heeft ook 4 vaartuigen in bezit. In de toekomst zijn dit er mogelijk 2. Dit is afhankelijk van de mate van samenwerking met onze ketenpartners. Deze verkenning vindt momenteel plaats en is eind 2023 gereed. De vaartuigen zijn voor 2030 verduurzaamd door te elektrificeren.

Voor het energieneutraal maken van de gebouwen van de provincie is een uitgebreide routekaart opgesteld. In onderstaand overzicht geven we op hoofdlijnen aan wat we uitgevoerd hebben en wat we nog gaan uitvoeren.

Pand	Uitgangssituatie	Maatregelen
Huis van Hilde	Pand met warmte koude opslag (WKO), energielabel A+++ . Kleine gasketel voor bijverwarming	Onderzoek naar aardgas vrij maken uitgevoerd. Pand in 2021 volledig aardgasvrij.
Houtplein	Pand met WKO, energielabel A++. Geen gasverbruik	Diverse kleinere energiebesparende maatregelen (o.a. LED, boilers schoonmaak verwijderd, energieopwekking via lift) in 2019 tm 2021. Pand sinds 2013 aardgasvrij.
Dreef 3	Pand met WKO, energielabel A+. Geen gasverbruik	Diverse kleinere energiebesparende maatregelen (LED) in 2021. Pand sinds 2014 aardgasvrij.
Dreef 1	Monument, geen energielabel. Pand met gasverwarming.	2020 onderzoek isolerende maatregelen. 2021 isolatie daken, kierafdichting en isoleren ramen. 2022 plaatsen warmtepomp. Eind 2022 pand aardgasvrij.
Paviljoenslaan 3	Monument, geen energielabel. Pand met gasverwarming.	2021 onderzoek isolerende maatregelen. 2022 isolatie daken en kierafdichting. 2023 isoleren ramen 2024 plaatsen warmtepomp 2024 aardgasvrij
Paviljoenslaan 5	Monument, geen energielabel. Pand met gasverwarming.	2021 onderzoek isolerende maatregelen. 2022 isolatie daken en kierafdichting. 2023 isoleren ramen 2025 plaatsen warmtepomp 2025 aardgasvrij

Paviljoen Welgelegen	Monument, geen energielabel. Pand met gasverwarming.	2021 en 2022 aanbrengen LED verlichting 2023 en 2024 onderzoek isolerende maatregelen 2025/2026 realisatie isolerende maatregelen (beglazing, kierafdichting) 2027-2028 plaatsen warmtepomp Eind 2028 aardgasvrij
Opwekken energie	212 zonnepanelen op dak Houtplein (5% van het energieverbruik Houtplein)	2022 en 2023 onderzoek en advies aanleg zonnepark N207 plus vergunningverlening. 2024/2025 aanleg zonnepark N207 Eind 2025 hoeveelheid door gebouwen en voertuigen gebruikte elektriciteit opgewekt op door PNH aangelegd zonnepark.

In de Nota Infrastructurele Kapitaal Goederen (NIKG) is de inventarisatie van de provinciale infrastructuur terug te vinden, zie figuur 1.

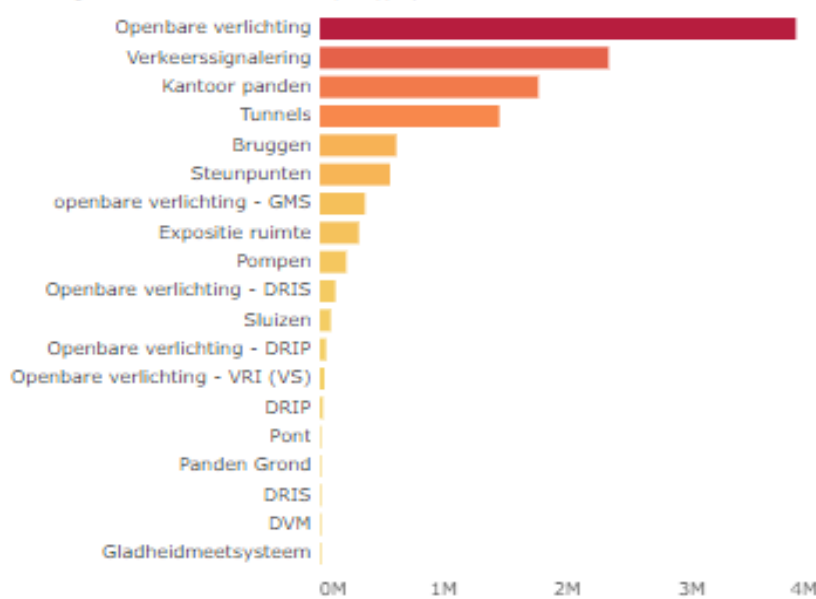

Figuur 1 Inventarisatie infrastructuur PNH

Figuur 2 laat het totale energieverbruik van de provincie zien. De openbare verlichting (OVL), verkeersregelinstallaties (VRI's), tunnels, bruggen en steunpunten verbruiken de meeste energie in de infrastructuur. Om de provinciale infrastructuur energieneutraal te krijgen wordt met name op deze onderdelen gefocust. We zetten zowel in op energiebesparing als op opwekken van groene energie.

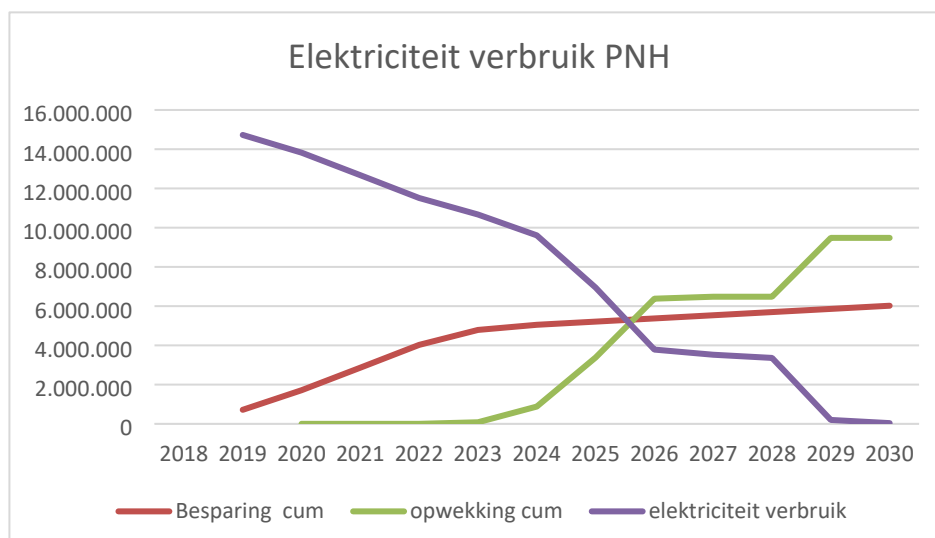
Verbruik assets elektra

Verbruik van de geselecteerde slimme meters per type periode All 2021

Figuur 2 het energieverbruik van het provinciaal bezit per asset in 2021

Energiebesparing is niet voldoende om energieneutraal te worden. Er zal ook energie moeten worden opgewekt, zie figuur 3. Het verkrijgen van vergunningen en de huidige beperkte capaciteit van het elektriciteitsnet kunnen hierbij voor vertraging zorgen.

Figuur 3 Elektriciteit verbruik PNH: op weg naar energieneutraal.

Maatregelen energiebesparing, totaal circa 5 Gigawatt:

- De openbare verlichting wordt voorzien van ledverlichting:
 - Fase 1 afgerond, gebiedscontracten 1 en 6 zijn voorzien van led-verlichting
 - Fase 2 in ontwikkeling, gebiedscontracten 2, 3, 4, 5 en 7 zijn in 2023 voorzien van led-verlichting
- Minder openbare verlichting onder andere door de Motie "Extra inzet op besparing van energiegebruik door provincie". Dit wordt momenteel onderzocht en de motie zal begin 2023 worden voorgelegd aan GS.

- Vervangingsprogramma VRI (verkeerslichten) en uitrol energie zuinige VRI's: de kredietaanvraag wordt gedaan in 2023, daarna volgt een geleidelijke uitrol die doorloopt tot en met 2030.
- Tunnels: momenteel worden extra energiebesparende maatregelen onderzocht en begin 2023 zullen deze worden voorgelegd aan GS.
- Bruggen: bij elke te vervangen brug worden energiebesparende maatregelen toegepast, zoals de vervanging van de Cruquiusbrug die energieneutraal wordt opgeleverd in 2024, de energiezuinige Stolperbasculebrug die in 2024 wordt opgeleverd, de energiezuinige Schagerbrug die in 2026 wordt opgeleverd, etc.
- Steunpunten: de 8 steunpunten B&U worden energieneutraal met behulp van warmtepompen, ledverlichting en zonnepanelen. In 2018 is het steunpunt in Heerhugowaard al energieneutraal opgeleverd. Naar verwachting zullen in 2023 - 2024 de verduurzamingsmaatregelen bij de overige 8 steunpunten B&U plaatsvinden.

Maatregelen energieopwekking, circa 10 Gigawatt:

Aangezien we met alleen energiebesparing niet energieneutraal kunnen worden, wordt er ook energie opgewekt.

- Zo willen we de overhoeken op onze provinciale infrastructuur benutten voor de opwekking van zonne-energie op 'zonneparken'. De mogelijkheden op de N205 en N207 worden op dit moment verkend. Besluitvorming zal in 2023 plaatsvinden. Er wordt geschat dat circa 10 gebieden langs de provinciale infrastructuur in Noord-Holland zich lenen voor dergelijke zonneweides.
- Windmolens en zonnepanelen bij de Koopvaardersschutsluis: de provincie verkent de mogelijkheid om te participeren bij de windmolens van Waterschap Noord-Hollandskwartier naast deze sluis. Uitvoering zal dan plaatsvinden in 2026.
- Ten slotte worden er ook nieuwe innovaties toegepast voor opwekking van zonne-energie, denk aan zonnepanelen op vangrails in 2018, Solarroad en de aanleg van het zonnetielpad langs de N232 die in 2023 wordt uitgevoerd.

Vraag 4:

Kunt u aangeven of er méér mogelijk is met het provinciaal bezit dan het beoogde doel om in 2030 klimaatneutraal te zijn?

Antwoord 4:

Ja, er is meer mogelijk op het gebied van energieopwekking met het provinciaal bezit. De provincie is bezig met een verkenning naar mogelijke locaties voor met name extra "zonneparken" langs de provinciale infrastructuur. Door op de provinciale gronden extra zonne- en windenergie op te wekken, kan eerder en ook meer gerealiseerd worden dan het beoogde doel om in 2030 energieneutraal te zijn met het provinciaal bezit. De provincie zou dan op termijn ook stroom kunnen terug leveren aan het elektriciteitsnet. Momenteel wordt dit ambtelijk verkend. Overigens vraagt dit wel extra organisatorische inspanningen, investeringen en onderhoud. Daarnaast kan de beperkte capaciteit van het elektriciteitsnet (netcongestie) ervoor zorgen dat de provincie niet onbeperkt stroom kan terugleveren.